

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Başkanlığı

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI - THSK TÜTÜN VE
DİĞER BAĞIMLILIK YAPICI MADDELERLE
MÜCADELE DAİRE BAŞKANLIĞI - THSK TÜTÜN
VE DİĞER BAĞIMLILIK YAPICI MADDELERLE
MÜCADELE DAİRE BAŞKANLIĞI EVRAK BİRİMİ
19.08.2014 16:41 - 2014.5784.408 / 610
00004682741

43876
Gk-180

Sayı : 86696344-610
Konu: Yazılı Soru Önergesi Cevabı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 26.05.2014 tarihli ve 43452547-120.00-179286 sayılı yazınız.

Kars Milletvekili Sayın Mülkiye BİRTANE tarafından verilen “Çocuk yaşta uyuşturucu kullanımının önlenmesine yönelik çalışmalara ilişkin” 7/43876 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Arz ederim.

Dr. Mehmet MÜEZZİNOĞLU
Bakan

EK:
Soru Önergesi Cevabı (3 sayfa)

Kars Milletvekili Sayın Mülkiye BİRTANE tarafından verilen “Çocuk yaşta uyuşturucu kullanımının önlenmesine yönelik çalışmalara ilişkin” 7/43876 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabıdır.

- 1- Türkiye’de bonzai ve diğer uyuşturucu madde kullanımı hakkında Bakanlığınız tarafından yapılan bir araştırma var mıdır? Bu maddenin üretimini ve satışını engellemeye dönük nasıl önlemlerinizi bulunuyor? Bonzai bağımlısı çocuk ve genç sayısı hakkında bir bilgi var mıdır? Yaş ortalaması kaçtır?

Türkiye’de madde bağımlılığı mücadelesi için ulusal yetkili kurum olan TUBİM tarafından 2011’de gerçekleştirilen Genel Nüfus Araştırmasında yer alan yaş gruplarına göre uyuşturucu madde kullanımına ilişkin veriler Tablo 1’de, esrar kullanımına ilişkin veriler Tablo 2’de gösterilmektedir.

Önümüzdeki aylarda yapılacak yeni araştırmalarda yeni bir uyuşturucu türü olan bonzai ve benzeri uyuşturuculara ilişkin sorular da yer alacaktır.

Tablo1: Genel Nüfusun Yaş Gruplarına Göre Yaşam Boyu Uyuşturucu Madde Kullanma Durumlarının Dağılımı, 2011.

Yaş grubu	Yaşam boyu madde kullanımı	
	Var (%)	Yok (%)
15-24	2,9	97,1
25-44	2,8	97,2
45-64	2,3	97,7

Kaynak: TUBİM Araştırması, 2011

Tablo 2: İncelenenlerin Yaşam Boyu, Son 12 Ay, Son 3 Ay, Son 1 Ay ve Araştırmanın Yapıldığı Anda Uyuşturucu Madde Kullanma Prevalansları, 2011.

	Esrar kullanma prevalansı (%)	Kişi sayısı
Yaşam boyu	0,7	56
Son 12 ay	0,3	23
Son 1 ay	0,2	13

Kaynak: TUBİM Araştırması, 2011

Sentetik kannabinoidler (SK) olarak adlandırılan grup içerisinde yer alan maddeler, ülkemizde ilk olarak 2010 yılı ortalarına doğru görülmeye başlanmıştır. Sokak adı ile Bonzai olarak adlandırılan (JWH-018) sentetik kannabinoidin de bulunduğu 19 yeni psikoaktif madde 07/01/2013 tarihinde Bakanlar Kurulu Kararı ile 2313 sayılı Kanun kapsamına alınmıştır. Bu maddelerden 14 tanesi sentetik kannabinoiddir. Halen toplam 180 psikoaktif madde 2313 sayılı Kanun kapsamına aldırılmıştır. Bu maddelerden 52 tanesinin “sentetik kannabinoid” olduğu bilinmektedir.

Türkiye’de Alkol Dışı Madde Kullanıcılarında Tedavi Bildirim Sistemi Formu aracılığıyla toplanan veriler kapsamında 2013 yılında kullanılan esas madde (birincil madde) sentetik kannabinoid olan 405 hasta bulunmaktadır. Hastaların yaş gruplarına göre dağılımı Tablo 1’de gösterilmektedir. Ayrıca söz konusu olguların yaş ortalaması 24 olup en küçük hastamız 15, en büyük hastamız 49 yaşındadır.

Tablo 3: Türkiye’de Sentetik Kannabinoid Kullanımının Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Yaş Grupları	Kişi Sayısı
15-19	113
20-24	107
25-29	101
30-34	50
35-39	27
40-44	5
45-49	2

Kaynak: Sağlık Bakanlığı Kaynak: Sağlık Bakanlığı Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, 2014

2- Çocuk ve genç yaşta kalp krizinin bonzai kullanımından kaynaklandığı yönündeki iddialar doğru mudur? Bakanlığınızın bu konuda bir araştırması var mıdır? Bu madde ve diğer uyuşturucu madde kullanımı sonucu son beş yılda hayatını kaybeden çocuk ve genç sayısı kaçtır?

Sentetik kannabinoidlerin toksik etkilerinin doğal kannabinoidlerden daha güçlü oldukları kabul edilse de insanlardaki olumsuz etkilerinin başlaması ve sürmesi ile ilgili veriler kısıtlıdır. Bunların tespit edilmeleri için güvenilir testlerin olmayışı ve bu maddelerin dinamik, öngörülemeyen yapıları, literatürdeki tutarlı ve nitelikli kötüye kullanım bildirimlerini kısıtlamaktadır. Ayrıca, ABD’de gerçekleştirilen geniş kapsamlı bir kohort çalışmasının sonuçları da dikkate alındığında sentetik kannabinoid kullanımının kalp krizine neden olduğu gibi bilimsel bir sonuca henüz ulaşamamaktadır.

Bakanlığımızın bu konuda bir araştırması henüz bulunmamaktadır.

Son 5 yıl içinde gerçekleşen doğrudan maddeye bağlı ölümlerde, olguların toksikolojik analizleri sonucunda örneklerde saptanan maddelerin ayrıntılı dökümü Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2: 2008-2012 Yıllarında Olguların Toksikolojik Analizleri Sonucunda Örneklerde Saptanan Maddelerin Dağılımı

	2008 (n)	2008 (%)	2009 (n)	2009 (%)	2010 (n)	2010 (%)	2011 (n)	2011 (%)	2012 (n)	2012 (%)
6-MAM*	82	50,8	93	60,8	76	60,3	42	40	67	41,4
Morfin	45	30,6	38	24,8	34	27	42	40	56	34,6
Kodein	78	53,1	101	66	75	59,5	64	61	97	59,9
Diğer opioidler	5	3,4	3	2	5	4	4	3,8	1	0,6
Kokain	15	10,2	5	3,3	15	12	10	9,5	19	11,7
Benzodiazepin	14	9,5	16	10,5	23	18,3	17	16,2	23	14,2
Metamfetamin	0	0	0	0	6	4,8	2	1,9	1	0,6
Amfetamin	0	0	0	0	0	0	4	4,8	3	1,9
MDMA/MDA/MDEA	10	6,8	0	0	1	0,8	19	18	29	17,9
Antidepresanlar	18	12,2	13	8,5	7	5,6	3	2,9	11	6,8
Nöroleptikler	1	0,7	3	2	3	2,4	3	2,9	2	1,2
Diğer psikotrop ilaçlar	3	2	4	2,6	2	1,6	6	5,7	18	11,1
Solventler	7	4,8	6	3,9	7	5,6	5	4,8	12	7,4
Esrar	20	13,6	20	13,1	21	6,3	20	19	37	22,8
JWH-018/JWH-073**	-								7	4,3

* 6-MAM eroinin metabolitidir.

**Sentetik kannabinoidler.

Kaynak: Adalet Bakanlığı Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, 2013.

Önceki yıllardan farklı olarak, 2012 yılı Ağustos ayından itibaren Adli Tıp Kurumu Laboratuvarlarında, sentetik kannabinoidlerden JWH-018-n-Pentanoic Acid ve JWH-073n-butanoic acid analizleri yapılmaya başlanmıştır. Bu nedenle 2013 Türkiye Uyuşturucu Raporuna, sentetik kannabinoid kullanımına ilişkin veri de eklenmiştir. 2012 yılı ikinci yarısında 7 olguda (%4,3) sentetik kannabinoid kullanımı saptanmış ve bu olgulardan birinde (%0,6) ölümün sentetik kannabinoid kullanımına bağlı olduğu kararı verilmiştir.

Bonzai ve diğer uyuşturucu madde kullanımı sonucu son beş yılda hayatını kaybedenlerin yaş ve cinsiyetine ilişkin veriler Tablo 3’de gösterilmektedir.

Tablo 3: Dolaylı MBÖ Olgularının Ortalama Yaşlarının Cinsiyetlere ve Yıllara Göre Dağılımı

Yıllar	Cinsiyet	Ortalama yaş	Yaş Aralığı
2008	Erkek (n:126)	34,5	15-70
	Kadın (n: 9)	34,8	17-60
	Toplam (n: 135)	34,5	15-70
2009	Erkek (n:141)	32,3	13-72
	Kadın (n: 4)	40	19-69
	Toplam (n: 145)	32,4	13-72
2010	Erkek (n: 139)	33,6	13-84
	Kadın (n: 5)	43	26-90
	Toplam (n: 144)	33,9	13-90
2011	Erkek (n: 248)	33,9	14-79
	Kadın (n: 12)	33,7	21-61
	Toplam (n: 260)	33,9	14-79
2012	Erkek (n: 158)	35,5	16-72
	Kadın (n: 5)	27,8	22-39
	Toplam (n: 163)	36,5	16-72

Kaynak: Adalet Bakanlığı Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, 2013.

3- Çocukları ve gençleri bonzai başta olmak üzere diğer uyuşturucu maddelere karşı korumak için aldığımız tedbirler nelerdir? İlgili diğer Bakanlıklarla bir projeniz olacak mıdır?

“Önleme” kavramı, bireylerin beden ve ruh sağlığını olumsuz etkileme riski olan her türlü duruma yönelik alınması gereken tedbirleri ifade eder. Etkin bir önleme politikasıyla hem henüz maddeyle tanışmamış kitlelerin (özellikle gençler), hem de madde kullanımı olan ancak bağımlı hale gelmemiş bireylerin korunması sağlanabilmektedir. Muhtemel tehlikeler ve riskler, sadece bireyi değil, bireyin temas halinde bulunduğu çevresini de etkiler. Bu nedenle önleme programlarının geliştirilmesi ve uygulamasında polisiye tedbirlerin yanında, okul, aile, sokak ve toplum düzeyindeki önlemler büyük önem taşır. Ülkemizdeki önleme faaliyetleri; Türkiye Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi (TUBİM) koordinatörlüğünde, Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Üniversiteler, Diyanet İşleri Başkanlığı, Radyo Televizyon Üst Kurulu, Belediyeler ve çeşitli Sivil Toplum Kuruluşları olmak üzere pek çok kurum ve kuruluş tarafından yürütülmektedir.

Bağımlılık Yapıcı Maddeler ve Bağımlılıkla Mücadele kapsamında hazırlanan Ulusal Eylem Planı doğrultusunda 81 ilde İl Uyuşturucu Koordinasyon Kurulları oluşturulmuştur. Koordinasyonunun Halk Sağlığı Müdürlüklerince yapıldığı söz konusu kurullarda ilgili kurum ve kuruluşların taşra teşkilatları temsilcileri bulunmaktadır. Ulusal Uyuşturucu Eylem Planında yer alan önleme ve halka yönelik eğitim ve bilgilendirme faaliyetleri illerdeki tüm kurum ve kuruluşların işbirliği ile yapılmaktadır.

4- Kamu spotu çalışması yapılacaktır mıdır?

2013-2015 Ulusal Uyuşturucu Eylem planında uyuşturucu madde kullanımını önlemek amacıyla toplumun farklı kesimlerine (gençlere, ailelere vb) özgün, gerektiğinde kurumlar arası işbirliği ile yazılı, görsel ve işitsel materyal, eğitim modülleri ve programlarının hazırlanması yer almaktadır. Bu konuda yetkili kurum olan TUBİM organizasyonunda hazırlıklar devam etmektedir.